

Bør vi juble for "Telegrafisten"?

Jeg ser i gamle aviser at det har vært en større markering av at det er 25 år siden filmen "Telegrafisten" ble spilt inn på Kjerringøy. Etter mitt skjønn er det grunn til å dempe feststemninga en smule. Filmen er basert på Knut Hamsuns roman *Sværmere* (1904), men representerer en underlig seksualisering, trivialisering og banalisering av Hamsuns tekst, riktignok til stor jubel blant både publikum og kritikere, men det gjør jo saken bare enda mer forstemmende.

Filmen åpner med at hovedpersonen, telegrafist Rolandsen, kommer inn i stedets fabrikk, tar seg en runde og beføler de svært lettkledte jentene som flokker seg rundt den lokale hingst. Scenen ligner ikke mye på en fabrikk, men mer på en bordell, fylt av kåte nordlandsjenter. Man skjønner jo at dette skal være en komedie, og kritikerne har i alle fall oppfattet det som veldig morsomt at en mann spaserer rundt og tar alle pikene på puppene. Men muligens er scenen først og fremst laget for å signalisere at fabrikkene ikke ligger i Oslo, men i Nordland, nord for moralsirkelen.

Og det blir snart verre.

Filmen følger stort sett romanens handling, bare avbrutt av at regissøren fortsetter med å skyte inn noen underlige sex-scener, underlige fordi de ikke har belegg i teksten, men mest underlige fordi de er uten sammenheng med handlinga for øvrig.

Den kvinnelige hovedpersonen, Elise Mack, er litt kjæreste med telegrafisten. En lys natt lister hun seg ut av huset, kikker inn hans soveromsvindu og får se at han har samleie med prestefruen.

Oj, tenker man, det var sannelig et artig påfunn! Det stemmer ikke med romanteksten, men da har vel regissøren planlagt et lite oppgjør på kammerset neste dag?

Men hva skjer?

Ingenting!

Neste dag er Elise like blid! Hun er rett og slett en utrolig forståelsesfull kjæreste, en drømmedame for en utro mann! Men den slags blir det jo ikke dramatisk av, og det blir dessverre heller ikke en personskildring som henger på greip.

Men likevel: Stor jubel blant kritikerne.

Og regissøren fortsetter med sine påfunn:

Hushjelpen Olga blir utsatt for et overgrep av den klåfingrede Mack. Hun tørker tårene, og snart viser det seg at hun skal bli Macks

svigerdatter. Er det et problem for Olga at svigerfaren har forgrepet seg på henne?

Selvsagt ikke! Når Olga bare får tørket tårene, er også hun like blid!

De sex-scenene som er smurt inn i filmen, fungerer sikkert forlokkende i reklamen, men de vulgariserer Hamsuns humor og ødelegger sammenhengen i hans personskildringer.

I rettferdighetens navn må man si at filmen ble spilt inn i de gamle, gode dager, da menn uforstyrret kunne være menn, altså før det slitsomme metoo-spøkelset begynte å røre på seg. Men da skal man også huske at filmens glade aksept av klåfingrede mannfolk ikke er skapt av Hamsun, men av regissøren.

Nils Magne Knutsen
Universitetet i Tromsø